

KLAGANDE

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Box 22520
104 22 Stockholm

MOTPART

Medical Valley Invest AB, 556681-7101
Brädgårdsvägen 28
236 32 Höllviken

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 30 mars 2016
i mål nr 6759-15, se bilaga A

SAKEN

Sanktionsavgift enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m.

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet och fastställer sanktionsavgiften till
15 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) yrkar att sanktionsavgiften ska bestämmas till 15 000 kr och anför bl.a. följande.

Den omständigheten att sanktionsavgiften enligt förarbetena ska utgöra ett incitament för företaget att ge en korrekt bekräftelse inför kommande försäljningsperioder bör beaktas i större utsträckning än vad förvaltningsrätten har gjort i sin dom. En sanktionsavgift på 5 000 kr kan, inte heller för ett mindre läkemedelsföretag som Medical Valley Invest AB (bolaget), utgöra ett tillräckligt incitament för att företaget ska ge en korrekt bekräftelse.

Fördyringen av samhällets läkemedelskostnader yttrar sig på andra sätt än genom prisskillnaden mellan periodens vara och en eventuell reservvara. Det finns två huvudsakliga skäl till att inte låta sanktionsavgiftens storlek utgå enbart från prisskillnaden mellan den billigaste och den näst billigaste varan. Det ena är att det inte alltid finns någon tillgänglig reservvara under den aktuella månaden. Det andra är att sanktionsavgiften skulle bli högre för ett företag vars periodens vara har ett mycket lägre pris än konkurrentens varor, än för ett företag vars periodens vara ligger på en prisnivå obetydligt under konkurrenternas. En sådan konsekvens vore olycklig eftersom syftet med att TLV ska utse periodens vara är att läkemedelsföretagen ska stimuleras att pressa priserna nedåt. Den administration och övrig hantering som uppstår när periodens vara tar slut och ska ersättas med en annan drabbar apotek och patienter. Även dessa faktorer bör beaktas vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek.

Om sanktionsavgiften hamnar på minimibeloppet 5 000 kr när det inte föreligger skäl enligt 25 c § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. att delvis befria ett företag från sanktionsavgift finns inte utrymme kvar att delvis befria ett företag från sanktionsavgift i de fall det skulle vara påkallat.

Den allra lägsta sanktionsavgiften bör reserveras för de allra lindrigaste fallen och för överträdelser då det finns skäl för delvis befrielse. Den yrkade sanktionsavgiften på 15 000 kr bedöms vara kännbar för bolaget utan att för den skull vara oproportionerlig.

Bolaget har tagit del av föreläggande att yttra sig.

SKÅLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten konstaterar, i likhet med förvaltningsrätten, att bolaget har brutit i sin tillhandahållningsskyldighet och att grund för att ta ut sanktionsavgift därmed föreligger. Frågorna kammarrätten ska ta ställning till är därför avgiftens storlek samt om det finns skäl för hel eller delvis befrielse.

Förvaltningsrätten har vid fastställande av sanktionsavgiften beaktat att fördyringen av samhällets läkemedelskostnader i förevarande fall har stannat vid 1 408 kr, beräknat på skillnaden i pris mellan periodens vara och första reservvara samt antalet sålda förpackningar av den dyrare varan. TLV har anfört att det inte är rimligt att låta prisskillnaden mellan periodens vara och första reservvara utgöra grunden för beräkningen av sanktionsavgiften. Även om TLV har redogjort för beaktansvärda skäl för den ståndpunkten kan kammarrätten konstatera att lagstiftaren har varit tydlig i att detta bör vara utgångspunkten vid bestämmande av sanktionsavgifter (prop. 2013/14:93 s. 168). Kammarrätten finner emellertid att förvaltningsrätten har låtit skillnaden i pris ha alltför stor betydelse. Vid bedömningen av fördyringen av samhällets kostnader måste även beaktas att varje anmälan om brist på periodens vara innebär extra kostnader i form av merarbete för öppenvårdsapoteken och TLV (jfr prop. 2013/14:93 s. 166).

Fördyringen av samhällets läkemedelskostnader bör emellertid inte ensamt ligga till grund för sanktionsavgiftens storlek, utan en individuell

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

Avdelning 32

DOM
2016-03-30
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
6759-15

KLAGANDE

Medical Valley Invest AB, 556681-7101
Brädgårdsvägen 28
236 32 Höllviken

MOTPART

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Box 22520
104 22 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets beslut 2015-03-26, se bilaga 1.

SAKEN

Sanktionsavgift enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet delvis genom att sanktionsavgiften sätts ned till 5 000 kr.

Dok.Id 702456

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegehuddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutade den 26 mars 2015 att ta ut en sanktionsavgift om 23 000 kr från Medical Valley Invest AB (bolaget) på grund av brister i tillhandahållsskyldigheten av läkemedlet Amlodipin Jubilant under november 2014. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Bolaget yrkar att sanktionsavgift inte ska tas ut. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Bolagets tidigare erfarenhet av det aktuella läkemedlet var under juni 2014 då efterfrågan var 15 146 förpackningar. Enligt den statistiska information som tillhandahållits från TLV framgår vidare att 14 944 förpackningar av det aktuella läkemedlet såldes under november 2013. Baserat på denna information borde bolagets bedömning om ett lager om 17 554 förpackningar vara rimlig. Bolaget har inte fått tydlig information gällande vilken lagerstatus som bedöms tillräcklig eller rimlig för att undvika en eventuell sanktionsavgift. Bolaget hade under inga omständigheter anmält produkten som tillgänglig om denna information var tydliggjord vid tillgänglighetsanmälans datum. Mot denna bakgrund anser bolaget att det är oskäligt att påföra sanktionsavgift.

TLV medger bolagets talan på så vis att sanktionsavgiften sätts ned till 15 000 kr. I övrigt bestrider TLV bifall till överklagandet. TLV vidhåller vad som anförts i det överklagade beslutet och tillägger i huvudsak följande. TLV publicerar försäljningssiffror för periodens vara, uppdelade per månad och per förpackningsstorlek, på sin hemsida. Detta görs till stöd för läkemedelsföretagen inför deras bekräftelse av vilka varor som de kan tillhandahålla i tillräcklig mängd och med tillräcklig hållbarhet. TLV har under hösten 2014 även informerat läkemedelsföretagen om detta via e-postutskick samt på informationsträffar. Av det publicerade materialet framgår att under året som föregick den i ärendet aktuella perioden varierade försäljningen av periodens vara i förpackningsstorleksgruppen

mellan 14 944 och 29 724 förpackningar per månad. De försäljningssiffror som bolaget hänvisar till i sitt överklagande är de två månader under detta år som försäljningen av periodens vara var som lägst. TLV anser mot denna bakgrund att det inte finns att skäl för befrielse från sanktionsavgiften. Däremot anser TLV numera, utifrån verkets ökade erfarenheter av senare tillkomna ärenden om sanktionsavgifter, att sanktionsavgiften bör sättas ned för att bättre stå i proportion till överträdelsens allvar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättsliga utgångspunkter

I 21 a § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. (läkemedelsförmånslagen) anges att den som har ett godkännande för försäljning av ett läkemedel som har lägst fastställt försäljningspris enligt 21 § första stycket och har bekräftat att läkemedlet ska vara tillgängligt ska tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken. Med tillgänglighet avses enligt TLV:s föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2009:4) att läkemedlen ska finnas tillgängliga under en månad.

TLV får, enligt 25 a § första stycket 2 samma lag, ta ut en sanktionsavgift av den som har ett godkännande för försäljning som inte tillhandahåller ett läkemedel enligt 21 a § eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till 21 a §. Den typen av läkemedel som avses i punkten 2 brukar i dagligt tal kallas för periodens vara. Sanktionsavgift ska tas ut oavsett om uppsåt eller oaktsamhet finns, dvs. ett strikt ansvar gäller (jfr prop. 2013/14:93 s. 188 f.)

Enligt 25 b § första stycket läkemedelsförmånslagen får sanktionsavgift tas ut med ett belopp som fastställs med hänsyn till överträdelsens allvar. Enligt förarbetena till bestämmelsen avses med "allvar" såväl skillnaden i pris

mellan periodens vara och den första reserv som trätt i dennes ställe som skillnaden mellan de förpackningar som företaget levererat och det totala antalet förpackningar som sålts i förpackningsstorleksgruppen under den aktuella försäljningsperioden. För det fall den faktiska försäljningen en viss försäljningsperiod har överstigit den genomsnittliga försäljningen under föregående försäljningsperioder ska sanktionsavgiften av förutsebarhetsskäl istället bestämmas utifrån den genomsnittliga försäljningen. Fördyringen av samhällets läkemedelskostnader bör således vara utgångspunkten vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Frågan om överträdelsens allvar får emellertid avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet och även andra omständigheter kan beaktas. En viss del av sanktionsavgiften bör vidare utgöra ett incitament för läkemedelsföretagen att ge korrekt besked beträffande tillgången av läkemedel inför kommande försäljningsperioder (jfr prop. 2013/14:93 s. 161, 168 f. och 189).

I 12 a § förordningen (2002:687) om läkemedelsförmåner m.m. anges att sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor. Detta breda intervall vad gäller sanktionsavgiftens storlek har sin grund i att det kan finnas skäl för att ta ut sanktionsavgift från såväl stora som små aktörer (jfr prop. 2013/14:93 s. 161).

Enligt 25 c § läkemedelsförmånslagen ska befrielse från sanktionsavgift medges helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgift. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas om överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka. I förarbetena till bestämmelsen nämns som exempel att en strejk utbrutit någonstans i distributionskedjan. Rent slarv eller okunskap om regelverket bör som regel inte i sig vara befrielsegrundande omständigheter. Enligt 25 c § läkemedelsförmånslagen ska vidare särskilt beaktas vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen och om överträdelsen i övrigt framstår som ursäktlig.

Befrielse kan enligt förarbetena t.ex. övervägas när fråga är om rena engångsföreteelser som inte ger intryck av att ha varit särskilt kvalificerade och som inte har fått några uppenbara eller i vart fall inte avsevärda negativa konsekvenser. I detta sammanhang ska även beaktas att sanktionsavgiften står i proportion till överträdelsens allvar. Frågan huruvida befrielse ska medges får bedömas genom en helhetsbedömning med utgångspunkt från omständigheterna i det enskilda fallet (jfr prop. 2013/14:93 s. 189 f.).

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att bolaget den 13 oktober 2014 bekräftade att bolaget kunde tillhandahålla det aktuella läkemedlet till öppenvårdsapoteken under november 2014. Den 23 november 2014 anmälde dock bolaget att det inte längre kunde tillhandahålla läkemedlet. TLV beslutade därmed samma dag att varan inte längre skulle anses tillgänglig. Förvaltningsrätten konstaterar således att bolaget har brustit i sin tillhandahållsskyldighet av det aktuella läkemedlet och att det därmed föreligger grund för att ta ut sanktionsavgift. Det som förvaltningsrätten ska ta ställning till är därmed avgiftens storlek och huruvida det finns grund för hel eller delvis befrielse från sanktionsavgiften.

Enligt förarbetsuttalandena, vilka redogjorts för ovan, bör fördyringen av samhällets läkemedelskostnader vara utgångspunkten vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek. Även andra faktorer som t.ex. det aktuella läkemedelsföretagets storlek samt omständigheterna kring den aktuella överträdelsen ska dock beaktas.

Bolaget har anfört att befrielse från sanktionsavgiften ska medges eftersom TLV inte tillhandahållit tydlig information gällande vilken lagerstatus som bedöms tillräcklig eller rimlig för att undvika en eventuell sanktionsavgift.

Enligt förvaltningsrättens mening får det emellertid anses åligga ett läkemedelsföretag att göra noggranna överväganden och beräkningar innan bolaget bekräftar att detta kan tillhandahålla ett visst läkemedel under en period. I detta får anses innefatta bl.a. att ta del av information gällande tillämpligt regelverk samt tillgänglig försäljningsstatistik. Slarv eller okunskap om regelverket bör inte i sig vara befrielsegrundande omständigheter. Enligt förvaltningsrätten bör felberäkningar av åtgången av ett visst läkemedel som huvudregel således inte utgöra skäl för att medge befrielse från en sanktionsavgift, särskilt med beaktande av att ett av syftena bakom införandet av möjligheten att ta ut sanktionsavgift är att förmå läkemedelsföretagen att ge korrekta besked beträffande tillgången av läkemedel. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att det som bolaget har anfört inte utgör skäl för hel befrielse från sanktionsavgiften. Däremot finner förvaltningsrätten att sanktionsavgiften ska sättas ned för att stå i proportion till överträdelsens allvar.

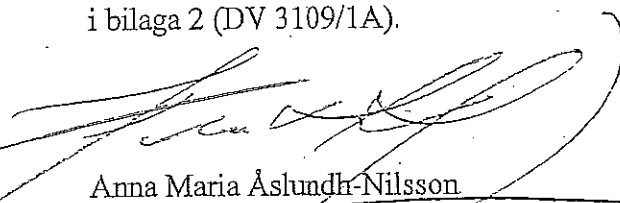
Av utredningen i målet framgår nämligen att skillnaden mellan de förpackningar som bolaget levererade av det aktuella läkemedlet (17 554 förpackningar) och den totala försäljningen i förpackningsstorleksgruppen under aktuell period (17 906 förpackningar) uppgått till 352 förpackningar. Vidare framgår att läkemedlet som trädde i Amlodipin Jubilants ställe var fyra kronor dyrare. Detta medför att fördyringen av samhällets läkemedelskostnader i förevarande fall stannat vid 1 408 kronor. Mot denna bakgrund, samt med beaktande av att den aktuella överträdelsen har utgjort en engångsföreteelse som främst ger intryck av att ha berott på en felberäkning, finner förvaltningsrätten att den aktuella överträdelsen har varit av mindre allvarlig karaktär. Även med beaktande av att en viss del av sanktionsavgiften bör utgöra ett incitament för läkemedelsföretagen att ge korrekt besked beträffande tillgången av läkemedel inför kommande försäljningsperioder, bedömer förvaltningsrätten mot denna bakgrund att

sanktionsavgift endast ska tas ut med det lägsta beloppet om 5 000 kr.

Överklagandet ska således delvis bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (DV 3109/1A).

Anna Maria Åslundh-Nilsson

Chefsrådman

Nämndemännen Sven Olof Ekström, Bengt Nylander samt Inger Stark har även deltagit i avgörandet.

Ellen Agrenius har föredragit målet.

BESLUT

1 (4)

Datum 2015-03-26 Diarienummer 4622/2014

Part

Medical Valley Invest AB
(org. Nr. 556681-7101)
Brädgårdsvägen 28
236 32 Höllviken

Saken

Sanktionsavgift enligt 25 a § första stycket 2 lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

Beslut

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar att ta ut en sanktionsavgift om 23 000 kronor från Medical Valley Invest AB på grund av brister i tillhandahållandeskyldigheten rörande Amlodipin Jubilant, vnr 450953, under november 2014.

Sanktionsavgiften ska senast trettio dagar efter att detta beslut har vunnit laga kraft ha kommit in till staten genom TLV:s bankgiro nr 792-1166. Ange diarienummer 4622/2014 vid betalning.

Skälen för beslutet

Medical Valley Invest AB bekräftade den 13 oktober att bolaget kunde tillhandahålla Amlodipin Jubilant, vnr 450953 till öppenvårdsapoteken under november 2014 med tillräcklig hållbarhet. Den 23 november anmälde bolaget att denna vara inte längre kunde tillhandahållas och samma dag beslutade TLV att varan inte längre skulle anses som tillgänglig. Den förväntade försäljningsvolymen av varan var 19 868 förpackningar och den levererade volymen var 17 554 förpackningar. AIP för Amlodipin Jubilant, vnr 450953 var 10 kr.

TLV underrättade Medical Valley Invest AB om att TLV mot ovanstående bakgrund övervägde att ta ut en sanktionsavgift på 23 000 kronor.

Medical Valley Invest AB uppgav att de baserat sin bedömning om tillgänglighet på försäljningsstatistik från juni 2014 då åtgången var 15 146 förpackningar samt från

november 2013 då åtgången var 14 944 förpackningar. Medical Valley Invest AB uppgav vidare att man inte känt till att andra uppgifter om försäljning fanns tillgängliga. Medical Valley Invest AB anser att detta borde befria företaget från sanktionsavgift.

TLV bedömer att Medical Valley Invest AB har brustit i sin tillhandahållandeskyldighet enligt 21 a § lagen om läkemedelsförmåner m.m. beträffande Amlodipin Jubilant, vnr 450953. Det finns därför grund för att med stöd av 25 a § första stycket 2 lagen om läkemedelsförmåner m.m. ta ut en sanktionsavgift.

TLV har informerat om att aktuella försäljningssiffror för det senaste året, uppdelade per månad, publiceras på TLV:s webbplats till stöd för företagen. TLV bedömer mot denna bakgrund att de uppgifter som inkommit från Medical Valley Invest AB inte utgör skäl enligt 25 c § samma lag för att helt eller delvis befria Medical Valley Invest AB från sanktionsavgift.

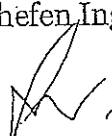
TLV anser vid en samlad bedömning av samtliga omständigheter i ärendet att sanktionsavgiften, med stöd av 25 b § samma lag, ska bestämmas till 23 000 kronor.

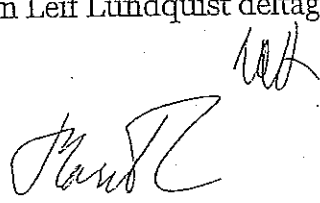
Angående gällande regler, se bilaga.

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm. Överklagandet, som ska vara skriftligt, ska ställas till förvaltningsrätten, men ges in till TLV. TLV måste ha fått överklagandet **inom tre veckor** från den dag klaganden fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. TLV sänder överklagandet vidare till förvaltningsrätten för prövning om inte TLV själv ändrar beslutet på det sätt som begärts.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. Föredragande har varit juristen Marit Carlsson. I den slutliga handläggningen har även utredaren Gitte Terp, enhetschefen Inger Erlandsson och chefsjuristen Leif Lundquist deltagit. G

Sofia Wallström

Marit Carlsson

Den som marknadsför ett läkemedel som är utbytbar enligt 21 § första stycket lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och kan tillhandahålla det till hela marknaden under hela den nästkommande prisperioden ska bekräfta detta till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket senast vid den tidpunkt som Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket meddelar, efter att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket har publicerat den prisrangordning som gäller inom varje förpackningsstorleksgrupp under den nästkommande prisperioden.

En sådan bekräftelse ska även omfatta att hållbarheten för varje förpackning kommer att vara sådan att den inför förpackningens utlämnande från öppenvårdsapoteket under hela prisperioden är tillräcklig för patientens hela förväntade användningstid och minst ytterligare två månader.

Enligt 12 c § TLVFS 2009:4 gäller följande.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket informerar på sin webbplats vilket av de läkemedel inom varje förpackningsstorleksgrupp, för vilka en bekräftelse enligt 12 b § har gjorts, som har det lägsta försäljningspriset per enhet. Endast denna förpackning ska anses vara tillgänglig, enligt 21 § första stycket lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m., om inte annat följer av 13 eller 13 a §§ dessa föreskrifter.

Av 13 § TLVFS 2009:4 framgår bland annat att om den som marknadsför ett läkemedel inte kan tillhandahålla en förpackning i den omfattning som krävs under en prisperiod kan TLV besluta att förpackningen, i den mån den inte redan finns för försäljning hos ett enskilt öppenvårdsapotek, inte ska anses vara tillgänglig.

Bilaga

Gällande regler

Enligt 21 a § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. – förmånslagen – gäller följande.

Den som har ett godkännande för försäljning av ett läkemedel som har lägst fastställt försäljningspris enligt 21 § första stycket och har bekräftat att läkemedlet ska vara tillgängligt ska tillhandahålla läkemedlet till öppenvårdsapoteken.

I 25 a § första stycket 2 förmånslagen anges bland annat att TLV får ta ut en sanktionsavgift av den som har ett godkännande för försäljning och som inte tillhandahåller ett läkemedel enligt 21 a § eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till 21 a §. Enligt tredje stycket samma bestämmelse tillfaller sanktionsavgiften staten.

Av 25 b § förmånslagen framgår att sanktionsavgift får tas ut med ett belopp som fastställs med hänsyn till överträdelsens allvar och att regeringen får meddela föreskrifter om hur sanktionsavgiftens storlek ska fastställas.

Av 12 a § förordningen (2002:687) om läkemedelsförmåner m.m. framgår att den sanktionsavgift som får tas ut enligt 25 a § förmånslagen ska bestämmas till lägst femtusen kronor och högst tio miljoner kronor.

Enligt 25 c § förmånslagen gäller följande.

Befrielse från sanktionsavgift ska medges helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgift. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas

1. om överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka,
2. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen, och
3. om överträdelsen i övrigt framstår som ursäktlig.

Av 12 § förordningen om läkemedelsförmåner m.m. framgår att TLV får meddela föreskrifter om utbyte av läkemedel enligt förmånslagen.

Enligt 12 b § TLV:s föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2009:4) om prissättning av utbytbara läkemedel och utbyte av läkemedel m.m. gäller följande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.